

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา (Research and Development : R & D) มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการดูแลต่อเนื่องผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย ซึ่งมีการดำเนินการ 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาปัญหาและอุปสรรคการดูแลต่อเนื่องผู้ป่วยไตวายเรื้อรังที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย

ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) ซึ่งแนวคำถามมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการดูแลต่อเนื่องผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม โดยใช้รูปแบบการดูแลต่อเนื่องและแบบแผนการจำหน่ายผู้ป่วยตามรูปแบบ M-E-T-H-O-D (อุษารดี อัครวิเศษ, 2546) จากนั้นผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้ดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง ในผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม จำนวน 3 ราย, ญาติ/ผู้ดูแลผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม จำนวน 3 ราย, พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหน่วยไตเทียม โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย จำนวน 2 ราย, พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในสถานีอนามัย / ศูนย์สุขภาพชุมชน ตำบลท่าทอง จำนวน 1 ราย, พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในสถานีอนามัย / ศูนย์สุขภาพชุมชน ตำบลท่าโพธิ์ จำนวน 1 ราย ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ด้านการรับประทานยา (M: Medication)

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ป่วย ญาติ/ผู้ดูแล พยาบาลวิชาชีพในหน่วยไตเทียม และ พยาบาลวิชาชีพที่ศูนย์สุขภาพชุมชน/ สถานีอนามัย เกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคการดูแล ต่อเนื่องผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม ในด้านการรับประทานยา พบว่า ยาที่ใช้ในการรักษามีหลายชนิด ผู้ป่วยส่วนใหญ่อยู่ในวัยสูงอายุทำให้เกิดความสับสนเกี่ยวกับการบริหารยา ญาติ/ผู้ดูแลส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงานจึงทำให้ไม่มีเวลาช่วยกำกับ ติดตามดูแลการรับประทานยาที่ถูกต้อง ครอบถ้วนตามแผนการรักษาให้กับผู้ป่วย การดูแลผู้ป่วยในทีมการพยาบาล ยังไม่มีระบบการดูแลที่ต่อเนื่อง ยังขาดระบบการส่งต่อข้อมูลการให้ความรู้เกี่ยวกับการรับประทานยาที่เป็นลายลักษณ์อักษร และในทีมการพยาบาลยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนการรักษาด้วยยา

2. ด้านสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม (E : Environment and Economic)

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ป่วย ญาติ/ผู้ดูแล พยาบาลวิชาชีพในหน่วยไตเทียม และพยาบาลวิชาชีพที่สถานีอนามัย/ ศูนย์สุขภาพชุมชน เกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคการดูแลต่อเนื่อง ผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม ในด้านสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม (E : Environment and Economic) พบว่า สภาพแวดล้อมที่ผู้ป่วยอาศัยอยู่นั้นไม่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินชีวิตและการดูแลสุขภาพของผู้ป่วย ความเจ็บป่วยของผู้ป่วยก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่น ทำให้ผู้ป่วยขาดรายได้ และภาวะแทรกซ้อนที่เกิดจากการปฏิบัติตัวไม่ถูกต้องของผู้ป่วย ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของครอบครัว ภาวะแทรกซ้อนส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นกับผู้ป่วย คือ เส้นเลือดอุดตัน ส่งผลต่อค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นของการรักษา และเป็นภาระเพิ่มภาระงานของพยาบาลในการทำหัตถการเพื่อฟอกเลือดด้วยวิธีอื่น สถานีอนามัย/ ศูนย์ สุขภาพชุมชนช่วยให้การสนับสนุนผู้ป่วยในด้านเศรษฐกิจ สภาพแวดล้อม และสังคมได้น้อย

3. ด้านการปฏิบัติตัวตามแผนการรักษา (T : Treatment)

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ป่วย ญาติ/ผู้ดูแล พยาบาลวิชาชีพในหน่วยไตเทียม และพยาบาลวิชาชีพที่สถานีอนามัย/ ศูนย์สุขภาพชุมชนเกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคการดูแลต่อเนื่อง ผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม ในด้านการปฏิบัติตัวตามแผนการรักษา (T : Treatment) พบว่า ผู้ป่วยยังขาดความรู้ความเข้าใจการปฏิบัติตัวตามแผนการรักษาที่ถูกต้อง บางครั้งมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน และมีพฤติกรรมดูแลตนเองที่ไม่เหมาะสม และบางครั้งไม่สามารถรับฟังการให้คำแนะนำในระยะเวลาที่จำกัดได้ ในส่วนของพยาบาลจะให้คำแนะนำในด้านการปฏิบัติตัวตามแผนการรักษาอย่างคร่าวๆ และเน้นส่วนที่ประเมินได้ว่าเป็นปัญหาของผู้ป่วยในขณะนั้น ทำให้คำแนะนำไม่ครอบคลุมตามแผนการรักษาทั้งหมด พยาบาลวิชาชีพที่ศูนย์สุขภาพชุมชน/สถานีอนามัยยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนการรักษาของแพทย์ เนื่องจากไม่มีการส่งต่อข้อมูล

4. ด้านการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน (H : Health)

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ป่วย ญาติ/ผู้ดูแล พยาบาลวิชาชีพในหน่วยไตเทียม และพยาบาลวิชาชีพที่สถานีอนามัย / ศูนย์สุขภาพชุมชน เกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคการดูแลต่อเนื่อง ผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม ในด้านการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน (H : Health) พบว่า ผู้ป่วยมีข้อจำกัดในการดูแลตนเองเพื่อปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน เนื่องจากภาวะสุขภาพและความรุนแรงของโรคที่ผู้ป่วยเป็นอยู่ ในส่วนของพยาบาลวิชาชีพที่หน่วย

ศูนย์สุขภาพชุมชน/สถานีนามัย ยังไม่สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของผู้ป่วยได้

5. ด้านการติดตามการรักษา การส่งต่อเพื่อการรักษา (O : Outpatient Referral)

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ป่วย ญาติ/ผู้ดูแล พยาบาลวิชาชีพในหน่วยไตเทียมและพยาบาลวิชาชีพที่สถานีนามัย/ ศูนย์สุขภาพชุมชน เกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคการดูแลต่อเนื่อง ผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม ในด้านการติดตามการรักษา การส่งต่อเพื่อการรักษา (O : Outpatient Referral) พบว่า ผู้ป่วยและญาติ/ผู้ดูแลมีทัศนคติที่ดีต่อการเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลมากกว่าการรับการรักษาที่สถานีนามัย/ ศูนย์สุขภาพชุมชน ส่วนพยาบาลวิชาชีพในหน่วยไตเทียม ยังขาดการส่งต่อข้อมูลการดูแลรักษาของผู้ป่วยอย่างเป็นระบบต่อเนื่องไปยังชุมชน และพยาบาลวิชาชีพที่สถานีนามัย/ ศูนย์สุขภาพชุมชน ยังขาดการดูแลผู้ป่วยต่อเนื่องที่บ้าน

6. ด้านการรับประทานอาหาร (D : Diet)

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ป่วย ญาติ/ผู้ดูแล พยาบาลวิชาชีพในหน่วยไตเทียม และพยาบาลวิชาชีพที่สถานีนามัย/ ศูนย์สุขภาพชุมชน เกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคการดูแลต่อเนื่อง ผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม ในด้านการรับประทานอาหาร (D : Diet) พบว่า ผู้ป่วยและญาติ/ผู้ดูแลมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องอาหารเฉพาะโรคบ้าง แต่มีข้อจำกัดเกี่ยวกับการประกอบอาหารที่เหมาะสมกับโรค ซึ่งมีความรู้เกี่ยวกับหลักการเลือกรับประทานอาหาร แต่ไม่สามารถจำแนกประเภทของอาหารที่ไม่ควรรับประทาน ส่วนพยาบาลวิชาชีพในหน่วยไตเทียม มีการให้ข้อมูลเชิงวิชาการและไม่ได้อธิบายรายละเอียดของอาหารแต่ละประเภท ทำให้ผู้ป่วยไม่สามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ ผู้ป่วยมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับหลักการเลือกรับประทานอาหารเฉพาะโรค และพยาบาลวิชาชีพที่สถานีนามัย/ ศูนย์สุขภาพชุมชนยังไม่สามารถเข้าไปควบคุมดูแลเรื่องอาหารเฉพาะโรคของผู้ป่วยได้

ระยะที่ 2 สร้างชุดกิจกรรมการดูแลต่อเนื่องผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม ในโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย

ในการประชุมกลุ่มระหว่าง พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหน่วยไตเทียมโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย และพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในสถานีนามัย / ศูนย์สุขภาพชุมชนเครือข่ายของโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยที่มีผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยในความดูแล ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลที่ได้จากการที่ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้ไปดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง ในผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม จำนวน 3 ราย, ญาติ/ผู้ดูแลผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะ สุดท้ายที่ได้รับ

การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม จำนวน 3 ราย, พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหน่วยไตเทียม โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย จำนวน 2 ราย, พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในสถานีนอนามัย / ศูนย์สุขภาพชุมชน ตำบลท่าทอง จำนวน 1 ราย, พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในสถานีนอนามัย / ศูนย์สุขภาพชุมชน ตำบลท่าโพธิ์ จำนวน 1 ราย ผู้วิจัยได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหน่วยไตเทียม โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย และพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในสถานีนอนามัย / ศูนย์สุขภาพชุมชนเครือข่ายของโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย มีความเข้าใจไม่ตรงกัน เกี่ยวกับการดูแลต่อเนื่อง ขาดการส่งต่อข้อมูลที่เป็นระบบ ขาดการสื่อสารทั้งวัจนภาษาและอวัจนภาษา ไม่ทราบบทบาทหน้าที่ของตนเองในการดูแลผู้ป่วยอย่างต่อเนื่อง และการดูแลผู้ป่วยไม่ไปในแนวทางเดียวกัน พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหน่วยไตเทียม โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย และพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในสถานีนอนามัย / ศูนย์สุขภาพชุมชนเครือข่ายของโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย จึงร่วมกันหาแนวทางในการดูแลผู้ป่วยร่วมกัน โดยใช้แนวคิดการดูแลต่อเนื่องและแบบแผนการจำหน่ายผู้ป่วยตามรูปแบบ M-E-T-H-O-D ทำให้ได้แนวทางการปฏิบัติการพยาบาลร่วมกัน ระหว่างพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหน่วยไตเทียมโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย และพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในสถานีนอนามัย / ศูนย์สุขภาพชุมชนเครือข่ายของโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย ดังนี้ คือ ได้ชุดกิจกรรมการดูแลต่อเนื่องผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย คือ

ขณะที่ผู้ป่วยอยู่ในหน่วยไตเทียม โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานโดยมีการมอบหมายให้มีพยาบาลแบบเจ้าของไข้ มีการจัดการดูแลผู้ป่วยตามแนวคิดการดูแลต่อเนื่องและแบบแผนการจำหน่ายผู้ป่วยตามรูปแบบ M-E-T-H-O-D และมีการส่งต่อข้อมูลผู้ป่วยไปสู่ชุมชน

เมื่อผู้ป่วยกลับไปอยู่ที่บ้าน พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในสถานีนอนามัย / ศูนย์สุขภาพชุมชนเครือข่ายของโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย จะเป็นผู้ให้การดูแลผู้ป่วยตามแนวคิดการดูแลต่อเนื่องและแบบแผนการจำหน่ายผู้ป่วยตามรูปแบบ M-E-T-H-O-D

พยาบาลวิชาชีพผู้ชำนาญที่ปฏิบัติงานในหน่วยไตเทียมโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย ดำเนินการเพิ่มพูนศักยภาพพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในสถานีนอนามัย / ศูนย์สุขภาพชุมชนเครือข่ายของโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย โดยจัดให้มีการนิเทศงานเกี่ยวกับการดูแลต่อเนื่องผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม แก่พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในสถานีนอนามัย / ศูนย์สุขภาพชุมชนเครือข่ายของโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย

ระยะที่ 3 การทดสอบความเป็นไปได้ของชุดกิจกรรมการดูแลต่อเนื่องผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย

หลังจากที่พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหน่วยไตเทียม โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย และพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในสถานีนามัย / ศูนย์สุขภาพชุมชนเครือข่ายของโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยร่วมกันหาแนวทางในการดูแลผู้ป่วย โดยใช้แนวคิดการดูแลต่อเนื่องและแบบแผนการจำหน่ายผู้ป่วยตามรูปแบบ M-E-T-H-O-D ทำให้ได้ชุดกิจกรรมการดูแลต่อเนื่องผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยขึ้นมา และได้นำไปใช้ประมาณ 3 เดือน ผู้วิจัยจึงได้ทดสอบความเป็นไปได้ของชุดกิจกรรมฯ โดยการใช้แบบทดสอบความสามารถในการดูแลผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม กับกลุ่มที่ศึกษา ได้แก่ ผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม ที่อยู่ในความดูแลของสถานีนามัย / ศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลท่าโพธิ์ จำนวน 2 ราย และสถานีนามัยตำบลท่าทอง จำนวน 2 ราย

ก่อนการใช้ชุดกิจกรรมการดูแลต่อเนื่องผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย พบว่า ผู้ป่วยมีความสามารถในการดูแลต่อเนื่องตามแผนการจำหน่ายผู้ป่วยตามรูปแบบ M-E-T-H-O-D อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 2 ราย (รายที่ 1 และ รายที่ 4) และอยู่ในระดับต่ำ จำนวน 2 ราย (รายที่ 2 และ รายที่ 3)

จากนั้นดำเนินการทดสอบความเป็นไปได้ของชุดกิจกรรมการดูแลต่อเนื่องผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย ได้ดำเนินการตามกิจกรรมหลัก 4 กิจกรรม ประกอบด้วย 1) การประชุมกลุ่มระหว่างพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหน่วย ไตเทียม โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย และสถานีนามัย / ศูนย์สุขภาพชุมชนเครือข่ายของโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยที่ดูแลผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม 2) การพยาบาลในระยะที่ผู้ป่วยเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล การพยาบาลเป็นแบบพยาบาลเจ้าของไข้ (Primary nurse) 3) การเพิ่มพูนศักยภาพของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในสถานีนามัย / ศูนย์สุขภาพชุมชนเครือข่ายของโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยที่ดูแลผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม โดยพยาบาลผู้เชี่ยวชาญในการดูแล ผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม 4) การสร้างแนวทางการปฏิบัติทางการพยาบาลร่วมกัน ระหว่างพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหน่วย ไตเทียม โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย และสถานีนามัย / ศูนย์สุขภาพชุมชนเครือข่ายของโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยที่ดูแลผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม ซึ่งดำเนินการกับกลุ่มตัวอย่าง 4 คน ในระยะเวลา 3 เดือน ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม-31 ธันวาคม 2550

ผลของการทดสอบความเป็นไปได้

ผลการทดสอบความเป็นไปได้ ของชุดกิจกรรมการดูแลต่อเนื่องผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย ของผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม ภายหลังจากดำเนินการในระยะเวลา 3 เดือน มีดังนี้ คือ

1. ผลของการใช้ชุดกิจกรรมการดูแลต่อเนื่องผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย สำหรับผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม มีค่าเฉลี่ยความสามารถในการดูแลต่อเนื่องผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม จากระดับต่ำถึงปานกลาง ซึ่งหลังการใช้ ชุดกิจกรรมฯ ค่าเฉลี่ยความสามารถในการดูแลต่อเนื่องฯ มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น คือระดับสูงถึงสูงที่สุด ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ผู้ป่วยรายที่ 1 ก่อนการใช้ชุดกิจกรรมฯ มีค่าเฉลี่ยความสามารถในการดูแลต่อเนื่องฯ รายด้านอยู่ในระดับปานกลางถึงสูงที่สุด มีค่าเฉลี่ยรวมทุกรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง และหลังการใช้ชุดกิจกรรมฯ มีค่าเฉลี่ยรายด้านอยู่ในระดับสูงที่สุด มีค่าเฉลี่ยรวมทุกรายด้านอยู่ในระดับสูงที่สุด

1.2 ผู้ป่วยรายที่ 2 ก่อนการใช้ชุดกิจกรรมฯ มีค่าเฉลี่ยความสามารถในการดูแล ต่อเนื่องฯ รายด้านอยู่ในระดับต่ำถึงปานกลาง มีค่าเฉลี่ยรวมทุกรายด้านอยู่ในระดับต่ำ และหลังการใช้ชุดกิจกรรมฯ มีค่าเฉลี่ย รายด้านอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยรวมทุกรายด้านอยู่ในระดับสูง

1.3 ผู้ป่วยรายที่ 3 ก่อนการใช้ชุดกิจกรรมฯ มีค่าเฉลี่ยความสามารถในการดูแล ต่อเนื่องฯ รายด้านอยู่ในระดับต่ำถึงปานกลาง มีค่าเฉลี่ยรวมทุกรายด้านอยู่ในระดับต่ำ และหลังการใช้ชุดกิจกรรมฯ มีค่าเฉลี่ยรายด้านอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยรวมทุกรายด้านอยู่ในระดับสูง

1.4 ผู้ป่วยที่ 4 ก่อนการใช้ชุดกิจกรรมฯ มีค่าเฉลี่ยความสามารถในการดูแลต่อเนื่องฯ รายด้านอยู่ในระดับต่ำถึงสูง มีค่าเฉลี่ยรวมทุกรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง และหลังการใช้ชุดกิจกรรมฯ มีค่าเฉลี่ยรายด้านอยู่ในระดับสูงถึงสูงที่สุด มีค่าเฉลี่ยรวมทุกรายด้านอยู่ในระดับสูง

2. ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการดูแลต่อเนื่องผู้ป่วยไตวายเรื้อรังที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม ภายหลังจากดำเนินการ 3 เดือน มีค่าเฉลี่ยความสามารถในการดูแล ต่อเนื่องฯ โดยภาพรวมและจำแนกตามรายด้าน มีดังนี้

2.1 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยความสามารถในการดูแลต่อเนื่องฯ อยู่ในระดับ สูงขึ้น 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 100 โดยผู้ป่วยไตวายเรื้อรังมีค่าเฉลี่ยความสามารถในการดูแลต่อเนื่องฯ อยู่ใน

ระดับสูง 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 75 และมีค่าเฉลี่ยความสามารถในการดูแลต่อเนื้องฯ อยู่ในระดับสูงที่สุด 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 25

2.2 ด้านการดูแลตนเองเกี่ยวกับการรับประทานยา มีค่าเฉลี่ยความสามารถในการดูแลต่อเนื้องฯ อยู่ในระดับสูง 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 75 และมีค่าเฉลี่ยความสามารถในการดูแลต่อเนื้องฯ อยู่ในระดับสูงที่สุด 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 25

2.3 ด้านการดูแลตนเองเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม มีค่าเฉลี่ยความสามารถในการดูแลต่อเนื้องฯ อยู่ในระดับสูง 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 75 และมีค่าเฉลี่ยความสามารถในการดูแลต่อเนื้องฯ อยู่ในระดับสูงที่สุด 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 25

2.4 ด้านการดูแลตนเองเกี่ยวกับการปฏิบัติตัวในการรักษา มีค่าเฉลี่ยความสามารถในการดูแลต่อเนื้องฯ อยู่ในระดับสูง 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 50 และมีค่าเฉลี่ยความสามารถในการดูแลต่อเนื้องฯ อยู่ในระดับสูงที่สุด 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 50

2.5 ด้านการดูแลตนเองเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน มีค่าเฉลี่ยความสามารถในการดูแลต่อเนื้องฯ อยู่ในระดับสูง 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 75 และมีค่าเฉลี่ยความสามารถในการดูแลต่อเนื้องฯ อยู่ในระดับสูงที่สุด 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 25

2.6 ด้านการดูแลตนเองเกี่ยวกับการติดตามการรักษา มีค่าเฉลี่ยความสามารถในการดูแลต่อเนื้องฯ อยู่ในระดับสูง 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 75 และมีค่าเฉลี่ยความสามารถในการดูแลต่อเนื้องฯ อยู่ในระดับสูงที่สุด 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 25

2.7 ด้านการดูแลตนเองเกี่ยวกับการรับประทานอาหาร มีค่าเฉลี่ยความสามารถในการดูแลต่อเนื้องฯ อยู่ในระดับสูง 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 75 และมีค่าเฉลี่ยความสามารถในการดูแลต่อเนื้องฯ อยู่ในระดับสูงที่สุด 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 25

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว แสดงว่า ชุดกิจกรรมการดูแลต่อเนื้องผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย ภายหลังจากดำเนินการทดสอบความเป็นไปได้ของชุดกิจกรรมฯ ในระยะเวลา 3 เดือนสามารถช่วยให้กลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการดูแลต่อเนื้องฯ ในระดับสูงถึงสูงที่สุด กลุ่มตัวอย่างที่มีความสามารถในการดูแลต่อเนื้องฯ ในระดับต่ำถึงปานกลางมีการเปลี่ยนแปลงระดับความสามารถในการดูแลต่อเนื้องฯ ให้อยู่ในระดับสูงถึงสูงที่สุดได้

หลังจากการดำเนินการวิจัยเสร็จสิ้นได้ทำการสัมภาษณ์ความเป็นได้ในการใช้ ชุดกิจกรรมและข้อเสนอแนะในการนำชุดกิจกรรมไปใช้เป็นคำถามปลายเปิด กับพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหน่วยไตเทียม โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย จำนวน 2 ราย และพยาบาลวิชาชีพที่

ปฏิบัติงานในสถานีนอนัมย์ / ศูนย์สุขภาพชุมชนเครือข่ายของโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย จำนวน 2 ราย พบว่า พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหน่วยไตเทียม โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย มีความคิดเห็นว่าการนำชุดกิจกรรมไปใช้นั้นมีความเป็นไปได้ในระบบการบริการสุขภาพในหน่วยไตเทียม โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย เนื่องจาก เนื้อหาในชุดกิจกรรมมีความสอดคล้องกับปัญหาการมารับบริการของผู้ป่วยที่มีความสามารถในการดูแลตนเองที่บกพร่อง และเป็นความต้องการพัฒนาระบบการบริการพยาบาลของหน่วยงาน ทำให้เกิดความชัดเจนในการดูแลผู้ป่วยอย่างต่อเนื่อง เพิ่มการประสานงานกันระหว่างพยาบาลวิชาชีพในการดูแลผู้ป่วย การดูแลผู้ป่วยอย่างครอบคลุมทั้งในส่วนของโรงพยาบาลและการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน ได้แนวทางการดูแลผู้ป่วยที่เป็นแนวทางเดียวกัน เพื่อคุณภาพการบริการพยาบาล ซึ่งจะส่งผลประโยชน์สูงสุดต่อคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยที่ดีขึ้น ลดภาระค่าใช้จ่ายของผู้ป่วยและโรงพยาบาล และพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในสถานีนอนัมย์/ศูนย์สุขภาพชุมชนเครือข่ายของโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยมีความคิดเห็นว่าการนำชุดกิจกรรมไปใช้ในระบบการบริการสุขภาพในสถานีนอนัมย์/ศูนย์สุขภาพชุมชนเครือข่ายของโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยมีความเป็นไปได้ เนื่องจากชุดกิจกรรมมีแนวทางการดูแลผู้ป่วยที่ชัดเจน ทำให้เกิดการพัฒนาคูณภาพการบริการพยาบาล มีการพัฒนาศักยภาพของตนเองและหน่วยงานในการให้การพยาบาลแก่ผู้ป่วยที่บ้าน เกิดการดูแลที่ต่อเนื่องและเป็นระบบ ในด้านปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการใช้ชุดกิจกรรม พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหน่วยไตเทียม โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย มีความคิดเห็นว่าการนำชุดกิจกรรมไปใช้ พบว่า ในการใช้ชุดกิจกรรมช่วงที่มีผู้รับบริการจำนวนมาก ปฏิบัติตามชุดกิจกรรมได้ไม่ครอบคลุม เนื่องจากในชุดกิจกรรมมีเนื้อหารายละเอียดหลายด้าน จึงทำให้ต้องใช้เวลาในการให้ข้อมูลมากขึ้น ประกอบกับต้องพิจารณาความพร้อมในการรับฟังข้อมูลของผู้ป่วย แนวทางในการใช้ชุดกิจกรรมมีความชัดเจน แต่เมื่อนำมาปฏิบัติจริง พบว่า มีความจำกัดในเรื่องของระยะเวลาในการให้ความรู้และระยะเวลาในการปฏิบัติงานไม่สัมพันธ์กัน หากมีการพิจารณาย่อเนื้อหาของชุดกิจกรรมเกี่ยวกับความรู้ตามหลัก M-E-T-H-O-D จะมีความเป็นไปได้มากขึ้นในการปฏิบัติงานจริง

พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในสถานีนอนัมย์/ศูนย์สุขภาพชุมชนเครือข่ายของโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย เมื่อนำชุดกิจกรรมไปใช้ในระบบการบริการสุขภาพในสถานีนอนัมย์/ศูนย์สุขภาพชุมชนเครือข่ายของโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย พบปัญหาอุปสรรค คือ ควรมีการ พัฒนาศักยภาพด้านการดูแลผู้ป่วยเป็นระยะและต่อเนื่อง เมื่อนำชุดกิจกรรมมาปฏิบัติจริงยังคงขาดความมั่นใจในการให้คำแนะนำเมื่อผู้ป่วยมีปัญหาคับข้อง ควรมีการจัดระบบการให้คำปรึกษาทางโทรศัพท์

อภิปรายผล

ผลการเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยความสามารถในการดูแลต่อเนื่องผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมการดูแลต่อเนื่องผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย พบว่า ความสามารถในการดูแลต่อเนื่องผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมหลังการใช้ชุดกิจกรรมการดูแลต่อเนื่องผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย มีระดับเพิ่มสูงขึ้น แสดงว่า การใช้ ชุดกิจกรรมการดูแลต่อเนื่องผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย ช่วยให้ความสามารถในการดูแลต่อเนื่องผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม เพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรมีทีมสหวิชาชีพที่เกี่ยวข้องเข้ามาช่วยในการให้บริการผู้ป่วย เช่น แพทย์มีส่วนร่วมในการรักษา นักโภชนาการมีส่วนร่วมในการจัดอาหารให้เหมาะสมกับโรค นักเภสัชกรมีส่วนร่วมในการช่วยให้ข้อมูลในด้านการรับประทานยา จะมีผลทำให้การรักษาพยาบาลมี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. ควรจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างผู้ป่วย และญาติ ได้พูดคุยปัญหาและความต้องการ เพื่อช่วยให้ผู้ป่วยมีกำลังใจและลดความเครียด ซึ่งจะส่งเสริมให้ผู้ป่วยมีแรงจูงใจ สามารถพัฒนาความสามารถในการดูแลตนเองยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้ไม่ได้ควบคุมตัวแปร เช่น ภาวะความรุนแรงของโรค สาเหตุที่ทำให้ไตวายเรื้อรังระยะสุดท้าย ระยะเวลาการรักษา ซึ่งการวิจัยครั้งต่อไปควรนำตัวแปรต่าง ๆ มาเป็นข้อมูลประกอบในการศึกษาวิจัย
2. ควรมีการขยายระยะเวลาในการศึกษาวิจัยและทดลองใช้ชุดกิจกรรมดูแลต่อเนื่องผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย และประเมินผลของชุดกิจกรรมฯ เป็นระยะๆ เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพและการคงอยู่ของความสามารถในการดูแลต่อเนื่องผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม